

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра маркетингу та логістики

«Затверджую»
Завідувач кафедри
Ліщенко (М.О. Ліщенко)
«23» 06 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Шифр дисципліни за ОПП- ВБ 2.6 Фінансовий аналіз

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Освітня програма: Фінанси, банківська справа і страхування

Факультет: економіки і менеджменту

2020- 2021 навчальний рік

Робоча програма з Фінансового аналізу для студентів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Розробники: Жмайлова О.Г., доцент кафедри маркетингу та логістики, к.е.н., доцент

Жмайлова О. Г.
прізвище, ініціали

()
підпис

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри маркетингу та логістики

Протокол від «23» 06 2020 року № 15

Завідувач кафедри

()
підпис

(Лищенко М.О.)
прізвище та ініціали

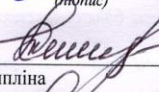
Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)

()
підпис

(Гесенко М. М.)
прізвище та ініціали

Декан факультету
на якому викладається дисципліна

()

(Строченко Н. І.)

Декан факультету
до якого належить кафедра

()

(Строченко Н. І.)

Методист відділу якості, ліцензування та акредитації

(Г.Пан)

(Г.Пан)

Зареєстровано в електронній базі: 07.07. 2020р.
дата

© СНАУ, 2020 рік

© Жмайлова О.Г., 2020 рік

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – (один кредит становить 30 годин)	Галузь знань (шифр і назва) – 07 «Управління і адміністрування» ,	Нормативна (або за вибором)	
	Напрямок підготовки: (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (шифр і назва) - 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Спеціалізація: (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів:		2020- 2021-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: (назва) (якщо є)		Курс	
		4	5
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
	8	10	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 8	Освітній ступінь: <i>Бакалавр</i>	Лекції	
		_20_ год.	_8_ год.
		Практичні, семінарські	
		_10_ год.	_6_ год.
		Лабораторні	
		___ год.	-
		Самостійна робота	
		90 год.	106 год.
		Індивідуальні завдання: ___ год.	
		Вид контролю:	
Екзамен	Екзамен		

Примітки.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33,3 / 66,7 (30 / 90)

для заочної форми навчання – 15,5 / 84,5 (14 / 106)

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета вивчення навчальної дисципліни – всебічне і послідовне вивчення теоретичних основ фінансового аналізу, формування у студентів вміння комплексного підходу до оцінки фінансового стану підприємства, виходячи з суті дисципліни та її ролі у ринковій економіці.

2.2 Завдання навчальної дисципліни

оволодіння сучасними прийомами, способами і методами аналізу, знання яких формує у фахівців підґрунтя для розвитку їх економічного мислення; набуття ними здатності сприймати економічні процеси що відбуваються на підприємстві; вмінь і навичок визначення шляхів удосконалення напрямків діяльності підприємства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
1	Загальні	Здатність проведення дослідження на відповідному рівні виходячи із особливостей джерел і його інформаційного забезпечення	ЗК6
		Здатність до підбору, обробки та аналізу необхідної інформації з різних джерел (за даними бухгалтерського та оперативного обліку, статистичної та фінансової звітності);	ЗК8
2	Фахові (спеціальні)	Здатність до діагностики стану фінансових систем (фінанси суб'єктів різних форм господарювання та власності)	СК03
		Здатність аналізувати фінансову звітність; здійснювати узгодженість фінансових і виробничих показників при розробці політики економічної поведінки підприємства на ринку;	СК03

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінанси різних форм суб'єктів господарювання) та прогнозного аналізу, який дозволяє обґрунтувати перспективи діяльності підприємства	ПР05
2	Аналізувати фінансову звітність; здійснювати узгодженість	ПР09

	<p>фінансових і виробничих показників при розробці політики економічної поведінки підприємства на ринку; узагальнювати результати аналізу, складати аналітичні огляди, правильно інтерпретувати отриману інформацію, формулювати висновки, рекомендації і практичні пропозиції за результатами проведеного аналізу.</p>	
--	---	--

3. Програма навчальної дисципліни

Затверджена вченою радою СНАУ, протокол № 8 від 22.04.2019 р.

Змістовний модуль 1 Теоретико-методичні основи фінансового аналізу та майнового забезпечення підприємства

Тема 1 Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення.

Тема 2 Показники та оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 3 Аналіз майна підприємства

Тема 4 Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Тема 5 Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності

Змістовний модуль 2 Оцінка фінансового стану та результативності діяльності підприємства.

Тема 6 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Тема 7 Аналіз фінансової стійкості підприємства

Тема 8 Аналіз фінансових результатів та рентабельності

Тема 9 Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів

Тема 10 Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналітична оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства

Тема 1. Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення.

Поняття і зміст фінансового аналізу. Мета, методи і прийоми фінансового аналізу. Ознаки видів фінансового аналізу. Зміст фінансового аналізу для різних користувачів інформації Вертикальний аналіз. Горизонтальний аналіз. Аналіз відносних показників. Факторний аналіз. Основні методичні прийоми аналізу фінансової звітності. Основні джерела даних для фінансового аналізу. Об'єкти фінансового аналізу. Напрями використання форм фінансової звітності як інформаційних джерел аналізу. Мета складання фінансової звітності. Види інформаційного забезпечення фінансового аналізу.

Тема 2. Показники та оцінка фінансового стану підприємства.

Показники фінансового стану підприємства. Завдання аналізу фінансового стану підприємства. Об'єкти аналізу. Етапи аналізу. Основні елементи фінансової звітності – актив, зобов'язання, власний капітал. Способи оцінки складу і структури активів та пасивів підприємства. Ознаки «нормального балансу». Аналіз складу і структури майна (активів) та джерел їх формування (пасивів). 1 розділ активу – Необоротні активи. 2 розділ активу – Оборотні активи. 3-й розділ активу – Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття. 1 розділ пасиву – Власний капітал. Розділ 2 пасиву – Довгострокові зобов'язання і забезпечення. Розділ 3. Короткострокові зобов'язання і забезпечення. Розділ 4 пасиву – Зобов'язання, пов'язані з

необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття. Розділ 5 пасиву – Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду.

Тема 3. Аналіз майна (активів) підприємства.

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу майна (активів) підприємства. Поняття майна (активів) та його класифікація. Етапи та показники аналізу майна (активів) підприємства. Аналіз динаміки і структури майна (активів) підприємства. Загальна оцінка структури майна підприємства. Аналіз ефективності використання майна (активів). Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства.

Тема 4. Аналіз джерел формування капіталу підприємства.

Поняття, сутність та формування власного капіталу. Аналіз зміни розміру власного капіталу за статтями. Аналіз динаміки резервного капіталу Аналіз руху власного капіталу. Ефективність використання власного капіталу. Аналіз рентабельності капіталу підприємства.

Тема 5. Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності.

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу оборотних коштів. Аналіз складу, наявності робочого капіталу ефективності використання оборотних активів. Термін «оборотний капітал». Швидкість обороту. Показники оборотності оборотних коштів. Загальна оборотність активів (коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт трансформації капіталу, ресурсовіддача). Коефіцієнт оборотності оборотних активів. Коефіцієнт оборотності запасів. Коефіцієнт оборотності власного капіталу. Коефіцієнт завантаженості активів (тривалість обороту активів). Методика аналізу оборотності оборотних коштів. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості. Показники стану дебіторської заборгованості: Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості. Середній строк оборотності дебіторської заборгованості. Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості. Середній строк оборотності кредиторської заборгованості. Коефіцієнт співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості покращання фінансового стану підприємства.

Тема 6. Аналіз платоспроможності та ліквідності.

Поняття ліквідності та платоспроможності. Оцінка ліквідності. Аналіз ліквідності балансу. Найбільш ліквідні активи. Активи, що швидко реалізуються. Активи, що реалізуються повільно. Активи що важко реалізуються. Поточні активи. Негайні пасиви. Короткострокові пасиви. Довгострокові пасиви. Постійні пасиви. Основні показники ліквідності. Загальний коефіцієнт ліквідності. Коефіцієнт швидкої ліквідності. Коефіцієнт абсолютної ліквідності. Платоспроможність. Ознаки платоспроможності. Показники довгострокової платоспроможності.

Тема 7. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

Поняття фінансової стійкості підприємства та етапи її аналізу. Основні завдання аналізу фінансової стійкості. Оцінка фінансової стійкості. Визначення типу фінансової стійкості. Аналіз відносних показників фінансової стійкості. Оцінка запасу фінансової стійкості. Поріг рентабельності. Аналіз зони безпеки.

Категорії ризику та левериджу, їх взаємозв'язок. Комплексна оцінка ринкової стійкості підприємства.

Тема 8. Аналіз фінансових результатів та рентабельності.

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів та рентабельності підприємства. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства і його складових. Оцінка впливу факторів на фінансовий результат. Модель формування фінансових результатів діяльності підприємства. Особливості аналізу фінансових результатів від операційної діяльності та іншої операційної діяльності. Склад фінансових результатів від іншої операційної діяльності. Особливості аналізу фінансових результатів від інвестиційної діяльності. Склад фінансових результатів від інвестиційної діяльності. Особливості аналізу фінансових результатів від фінансової діяльності. Особливості аналізу фінансових результатів від надзвичайної діяльності. Види фінансових результатів та фактори формування чистого прибутку. Особливості проведення аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Показники рентабельності, які використовуються в фінансовому аналізі. Система показників рентабельності та їх класифікація. Витратні показники рентабельності. Ресурсні показники рентабельності. Доходні показники рентабельності.

Тема 9. Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів.

Поняття та необхідність аналізу грошових потоків. Джерела інформації для проведення цього аналізу. Грошові потоки. Грошові кошти. Еквіваленти коштів. Основна мета аналізу руху грошових коштів. Аналіз грошового потоку за видами діяльності. Способи визначення потоку грошових коштів. Визначення та аналіз результату зміни грошових коштів від операційної діяльності. Визначення і аналіз руху коштів від інвестиційної діяльності. Приклади руху коштів внаслідок інвестиційної діяльності. Визначення і аналіз руху коштів внаслідок фінансової діяльності. Показники оцінки ефективності використання грошових коштів.

Тема 10. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналітична оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства.

Зміст, завдання, інформаційне забезпечення організації аналізу інвестиційної діяльності. Структура та методика аналізу капітальних вкладень. Прогнозування інвестицій. Оцінка ефективності інвестицій.

Оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства. Сутність методики прогнозування ймовірності банкрутства за п'яти факторною моделлю Е.Альтмана. Аналіз можливостей відновлення платоспроможності підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1												
Змістовний модуль 1 Теоретико-методичні основи фінансового аналізу та майнового забезпечення підприємства												
Тема 1 Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення.	12	2	–	–	–	10	12	1	-	–	–	11
Тема 2 Показники та оцінка фінансового стану підприємства	12	2	-	-	-	10	12	-	-	-	-	12
Тема 3 Аналіз майна (активів) підприємства	12	2	1	–	–	9	12	1	1	–	–	10
Тема 4 Аналіз джерел формування капіталу підприємства	12	2	1	–	–	9	12		-	–	–	12
Тема 5 Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності	12	2	2	–	–	8	12	2	2	–	–	8
Разом за змістовим модулем 1	60	10	4	–	–	46	60	4	3	–	–	53
Змістовний модуль 2 Оцінка фінансового стану та результативності діяльності підприємства.												
Тема 6 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	12	2	2	–	–	8	12	1	1	–	–	10
Тема 7 Аналіз фінансової стійкості підприємства	12	2	1	-	-	9	12	1		-	-	10
Тема 8 Аналіз фінансових результатів та рентабельності	12	2	2		–	8	12	2	2	–	–	9
Тема 9 Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів	12	2	-	–	–	10	12	-	–	–	–	12
Тема 10 Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналітична оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства	12	2	1	–	–	9	12	-	–	–	–	12
Разом за змістовим модулем 2	60	10	6	–	–	44	60	4	3	–	–	53
Індивідуальне завдання										-	-	
Всього годин	120	20	10	-	-	90	120	8	6	–	–	106

**5 Теми та план лекційних занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	<p>Тема 1 Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і зміст фінансового аналізу. 2. Мета, методи і прийоми фінансового аналізу. 3. Об'єкти фінансового аналізу. 4. Основні джерела даних фінансового аналізу . 	2
2	<p>Тема 2 Показники та оцінка фінансового стану підприємства.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання аналізу фінансового стану підприємства. 2. Показники фінансового стану підприємства. 3. Етапи аналізу фінансового стану підприємства. 	2
3	<p>Тема 3 Аналіз майна (активів) підприємства.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу майна (активів) підприємства. 2. Економічна характеристика майна (активів). 3. Аналіз динаміки і структури майна (активів) підприємства. 4. Аналіз ефективності використання майна (активів). 	2
4	<p>Тема 4 Аналіз джерел формування капіталу підприємства.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу власного капіталу. 2. Економічна сутність та класифікація капіталу 3. Аналіз формування власного капіталу 4. Аналіз ефективності використання власного капіталу. 	2
5	<p>Тема 5 Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу оборотних коштів. 2. Аналіз складу, наявності робочого капіталу та ефективності використання оборотних активів. 3. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості. 4. Аналіз показників ділової активності підприємства. 	2
6	<p>Тема 6 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ліквідності та платоспроможності 2. Аналіз ліквідності балансу. Показники ліквідності: абсолютні та відносні. 3. Аналіз платоспроможності підприємства. 	2
7	<p>Тема 7 Аналіз фінансової стійкості підприємства</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансової стійкості підприємства та етапи її аналізу. 2. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Визначення типу фінансової стійкості. 3. Аналіз відносних показників фінансової стійкості. Оцінка запасу фінансової стійкості. Поріг рентабельності. Аналіз зони безпеки. 4. Категорії ризику та левериджу, їх взаємозв'язок. Оцінка операційного та фінансового левериджу. 	2

8	<p>Тема 8 Аналіз фінансових результатів та рентабельності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів та рентабельності підприємства. 2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства і його складових. Оцінка впливу факторів на фінансовий результат. Модель формування фінансових результатів діяльності підприємства. 3. Особливості аналізу фінансових результатів від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності та фактори формування чистого прибутку. 4. Особливості проведення аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» Оцінка рівня та значення виробничого і фінансового левериджу. 5. Аналіз показників рентабельності. 	2
9	<p>Тема 9 Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків. 2. Аналіз грошового потоку за видами діяльності. Способи визначення потоку грошових коштів. 3. Визначення та аналіз результату зміни грошових коштів від операційної діяльності. 4. Визначення і аналіз руху коштів від інвестиційної діяльності. 5. Визначення і аналіз руху коштів внаслідок фінансової діяльності. 6. Показники оцінки ефективності використання грошових коштів. 	2
10	<p>Тема 10 Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналітична оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст, завдання, інформаційне забезпечення організації аналізу інвестиційної діяльності. 2. Структура та методика аналізу капітальних вкладень 3. Прогнозування інвестицій. 4. Оцінка ефективності інвестицій. 5. Оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства 	2
	Разом	20

5 Теми та план лекційних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	<p>Тема 1 Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і зміст фінансового аналізу. 2. Мета, методи і прийоми фінансового аналізу. 3. Об'єкти фінансового аналізу. 4. Основні джерела даних фінансового аналізу . 	-

2	<p>Тема 2 Показники та оцінка фінансового стану підприємства.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання аналізу фінансового стану підприємства. 2. Показники фінансового стану підприємства. 3. Етапи аналізу фінансового стану підприємства. 	-
3	<p>Тема 3 Аналіз майна (активів) підприємства.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу майна (активів) підприємства. 2. Економічна характеристика майна (активів). 3. Аналіз динаміки і структури майна (активів) підприємства. 4. Аналіз ефективності використання майна (активів). 	2
4	<p>Тема 4 Аналіз джерел формування капіталу підприємства.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу власного капіталу. 2. Економічна сутність та класифікація капіталу 3. Аналіз формування власного капіталу 4. Аналіз ефективності використання власного капіталу. 	-
5	<p>Тема 5 Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу оборотних коштів. 2. Аналіз складу, наявності робочого капіталу та ефективності використання оборотних активів. 3. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості. 4. Аналіз показників ділової активності підприємства. 	2
6	<p>Тема 6 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ліквідності та платоспроможності 2. Аналіз ліквідності балансу. Показники ліквідності: абсолютні та відносні. 3. Аналіз платоспроможності підприємства. 	2
7	<p>Тема 7 Аналіз фінансової стійкості підприємства</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансової стійкості підприємства та етапи її аналізу. 2. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Визначення типу фінансової стійкості. 3. Аналіз відносних показників фінансової стійкості. Оцінка запасу фінансової стійкості. Поріг рентабельності. Аналіз зони безпеки. 4. Категорії ризику та левериджу, їх взаємозв'язок. Оцінка операційного та фінансового левериджу. 	-
8	<p>Тема 8 Аналіз фінансових результатів та рентабельності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів та рентабельності підприємства. 2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства і його складових. Оцінка впливу факторів на фінансовий результат. Модель формування фінансових результатів діяльності підприємства. 3. Особливості аналізу фінансових результатів від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності та фактори формування 	2

	<p>чистого прибутку.</p> <p>4. Особливості проведення аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» Оцінка рівня та значення виробничого і фінансового левериджу.</p> <p>5. Аналіз показників рентабельності.</p>	
9	<p>Тема 9 Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів</p> <p>План</p> <p>1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків.</p> <p>2. Аналіз грошового потоку за видами діяльності. Способи визначення потоку грошових коштів.</p> <p>3. Визначення та аналіз результату зміни грошових коштів від операційної діяльності.</p> <p>4. Визначення і аналіз руху коштів від інвестиційної діяльності.</p> <p>5. Визначення і аналіз руху коштів внаслідок фінансової діяльності.</p> <p>6. Показники оцінки ефективності використання грошових коштів.</p>	-
10	<p>Тема 10 Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналітична оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства</p> <p>План</p> <p>1. Зміст, завдання, інформаційне забезпечення організації аналізу інвестиційної діяльності.</p> <p>2. Структура та методика аналізу капітальних вкладень</p> <p>3. Прогнозування інвестицій.</p> <p>4. Оцінка ефективності інвестицій.</p> <p>5. Оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства</p>	-
	Разом	8

7 Теми практичних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Застосування способів елімінування у фінансовому аналізі при розв'язанні ситуаційних аналітичних задач (аналіз фінансових результатів та рентабельності підприємства)</p> <p>Виконуються на основі відповідного варіанту річної фінансової звітності емітента</p>	2
2	<p>Тема 2. Аналіз майна та джерел формування капіталу підприємства.</p> <p>Проведення вертикального та горизонтального аналізу майна (активів) підприємства та джерел його утворення.</p> <p>Розрахунок та аналіз показників ефективності використання майна.</p> <p>Аналіз динаміки та структури капіталу підприємства. Розрахунок показників структури активу і пасиву балансу. Аналіз оборотності капіталу підприємства. Аналіз оборотності капіталу підприємства та ефективності його використання. Аналіз співвідношення активів з джерелами їх фінансування.</p>	2
3	<p>Тема 5. Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності.</p>	2

	<p>Аналіз стану та використання оборотних коштів . Розрахунок і аналіз показників структури, динаміки і структурної динаміки оборотних активів. Визначення рівня забезпеченості підприємства власними оборотними засобами.</p> <p>Аналіз використання оборотних активів. Розрахунок і аналіз показників оборотності оборотних засобів. Визначення суми вивільнених з обороту чи додатково залучених в оборот оборотних засобів внаслідок зміни тривалості їх обороту. Аналіз ефективності використання оборотних активів. Розрахунок і оцінка динаміки показників ділової активності підприємства</p>	
4	<p>Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.</p> <p>Розрахунок показників ліквідності балансу підприємства. Визначення і аналіз критеріїв оцінки структури балансу. Розрахунок основних показників платоспроможності підприємства</p> <p>Порядок розрахунку показників платоспроможності і методика їх оцінки.</p>	2
5	<p>Тема 7: Аналіз фінансової стійкості підприємства.</p> <p>Розрахунок та аналіз показників фінансової стійкості підприємства. Розрахунок та аналіз показників забезпеченості запасів джерелами їх формування.</p> <p>Визначення типу фінансової стійкості підприємства. Аналіз аналітичних (відносних) показників, які характеризують відповідний тип фінансової стійкості. Оцінка запасу фінансової стійкості. Поріг рентабельності. Аналіз зони безпеки.</p>	2
	Разом	10

7 Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Застосування способів елімінування у фінансовому аналізі при розв'язанні ситуаційних аналітичних задач (аналіз фінансових результатів та рентабельності підприємства)	2
2	<p>Тема 2. Аналіз майна та джерел формування капіталу підприємства.</p> <p>Проведення вертикального та горизонтального аналізу майна (активів) підприємства та джерел його утворення.</p> <p>Розрахунок та аналіз показників ефективності використання майна.</p> <p>Аналіз динаміки та структури капіталу підприємства. Розрахунок показників структури активу і пасиву балансу. Аналіз оборотності капіталу підприємства та ефективності його використання. Аналіз співвідношення активів з джерелами їх фінансування.</p>	1
3	<p>Тема 5. Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності.</p> <p>Аналіз стану та використання оборотних коштів. Розрахунок і аналіз показників структури, динаміки і структурної динаміки оборотних активів. Визначення рівня забезпеченості підприємства власними оборотними засобами.</p> <p>Аналіз використання оборотних активів. Розрахунок і аналіз показників оборотності оборотних засобів. Визначення суми вивільнених з обороту чи додатково залучених в оборот оборотних засобів внаслідок зміни тривалості їх обороту. Розрахунок і оцінка динаміки показників ділової активності підприємства</p>	2
4	Тема 6. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості	1

	підприємства. Розрахунок показників ліквідності балансу підприємства. Визначення і аналіз критеріїв оцінки структури балансу. Розрахунок основних показників платоспроможності підприємства Порядок розрахунку показників платоспроможності і методика їх оцінки.	
	Разом	6

9. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1.	Тема 1. Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Методи фінансового аналізу. Класифікація кількісних методів фінансового аналізу. Джерела даних фінансового аналізу. Види інформаційного забезпечення фінансового аналізу. Підготовка до практичної роботи.	10
2.	Тема 2. Показники та оцінка фінансового стану підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Класифікація й порядок розрахунку й методи оцінки показників, що характеризують фінансовий стан підприємства. Збір матеріалів для написання наукового реферату Підготовка до практичної роботи.	10
3.	Тема 3. Аналіз майна підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Основні напрямки поліпшення використання майна підприємства та оптимізація джерел його формування. Підготовка до практичної роботи. Збір матеріалів для написання наукового реферату	9
4.	Тема 4. Аналіз джерел формування капіталу підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Характеристика елементів власного капіталу і порядок відображення їх у ф. № 4 (по горизонталі). Зміст статей звіту про власний капітал (по вертикалі). Підготовка до модульної контрольної роботи Підготовка до практичної роботи. Збір матеріалів для написання наукового реферату	9
5.	Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Побудова розрахункового балансу дебіторської та кредиторської заборгованості. Визначення дебетового та кредитового сальдо, з'ясування його причин. Підготовка до практичної роботи. Систематизація матеріалів для написання наукового реферату.	8
6.	Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Поняття ліквідності підприємства. Аналіз ліквідності балансу. Поняття платоспроможності підприємства. Оцінювання платоспроможності підприємства. Підготовка до практичної роботи.	8

	Систематизація матеріалів для написання наукового реферату.	
7.	Тема 7: Аналіз фінансової стійкості підприємства Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Побудова балансової моделі для розрахунку загальних показників фінансової стійкості. Розрахунок показників забезпеченості запасів джерелами їх формування і на основі їх значень зробити узагальнення щодо типу фінансової стійкості. Підготовка до практичної роботи. Систематизація матеріалів для написання наукового реферату.	9
8.	Тема 8. Аналіз фінансових результатів і рентабельності. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Класифікація видів діяльності підприємства і аналіз його фінансових результатів. Аналіз обсягів інвестиційної діяльності. Аналіз ефективності фінансових вкладень. Підготовка до практичної роботи. Написання наукового реферату.	9
9.	Тема 9. Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Поняття грошового потоку та його значення для фінансової діяльності підприємства. Необхідність, мета та завдання використання грошових потоків на підприємстві Класифікація вхідних та вихідних грошових потоків підприємства та їх характеристика. Методи оцінки грошових потоків (балансовий, процентний). Підготовка до модульної контрольної роботи.	10
10	Тема 10. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналітична оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Аналіз обсягів інвестиційної діяльності. Аналіз ефективності фінансових вкладень. Підготовка до іспиту.	9
	Разом	90

9. Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Методи фінансового аналізу. Класифікація кількісних методів фінансового аналізу. Джерела даних фінансового аналізу. Види інформаційного забезпечення фінансового аналізу. Підготовка до практичної роботи.	11
2	Тема 2. Показники та оцінка фінансового стану підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Класифікація й порядок розрахунку й методи оцінки показників, що характеризують фінансовий стан підприємства.	12

	Збір матеріалів для написання наукового реферату Підготовка до практичної роботи.	
3	Тема 3. Аналіз майна підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Основні напрямки поліпшення використання майна підприємства та оптимізація джерел його формування. Підготовка до практичної роботи. Збір матеріалів для написання наукового реферату	10
4	Тема 4. Аналіз джерел формування капіталу підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Характеристика елементів власного капіталу і порядок відображення їх у ф. № 4 (по горизонталі). Зміст статей звіту про власний капітал (по вертикалі). Підготовка до модульної контрольної роботи Підготовка до практичної роботи. Збір матеріалів для написання наукового реферату	12
5	Аналіз оборотних коштів підприємства та його ділової активності. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Побудова розрахункового балансу дебіторської та кредиторської заборгованості. Визначення дебетового та кредитового сальдо, з'ясування його причин. Підготовка до практичної роботи. Систематизація матеріалів для написання наукового реферату.	8
6	Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Поняття ліквідності підприємства. Аналіз ліквідності балансу. Поняття платоспроможності підприємства. Оцінювання платоспроможності підприємства. Підготовка до практичної роботи. Систематизація матеріалів для написання наукового реферату.	10
7	Тема 7: Аналіз фінансової стійкості підприємства Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Побудова балансової моделі для розрахунку загальних показників фінансової стійкості. Розрахунок показників забезпеченості запасів джерелами їх формування і на основі їх значень зробити узагальнення щодо типу фінансової стійкості. Підготовка до практичної роботи. Систематизація матеріалів для написання наукового реферату.	10
8	Тема 8. Аналіз фінансових результатів і рентабельності. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Класифікація видів діяльності підприємства і аналіз його фінансових результатів. Аналіз обсягів інвестиційної діяльності. Аналіз ефективності фінансових вкладень. Підготовка до практичної роботи. Написання наукового реферату.	9
9	Тема 9. Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Поняття грошового потоку та його значення для фінансової діяльності підприємства. Необхідність, мета та завдання	12

	використання грошових потоків на підприємстві Класифікація вхідних та вихідних грошових потоків підприємства та їх характеристика. Методи оцінки грошових потоків (балансовий, процентний). Підготовка до модульної контрольної роботи.	
10	Тема 10. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналітична оцінка неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: Аналіз обсягів інвестиційної діяльності. Аналіз ефективності фінансових вкладень. Підготовка до іспиту.	12
	Разом	106

10 Індивідуальні завдання

1. Підготовка до практичних занять, виконання індивідуальних завдань.
2. Виконання, оформлення та розміщення розрахунково-аналітичного завдання в *Moodle*.
3. Підготовка, написання та презентація рефератів щодо проблематики економічно-підприємницького та фінансово-банківського спрямування.

11 Методи навчання

При викладанні дисципліни основними методами навчання є:

- **лекція:** вступна, тематична, підсумкова, а також, залежно від методів викладу навчального матеріалу: монологічна, лекції-бесіди тощо;
- **практичні методи навчання:** при викладенні дисципліни застосовується проведення практичних занять;
- **наочні методи навчання:** завдання для виконання практичних робіт дисципліни розміщені у електронному вигляді на сайті <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578> та виконуються із застосуванням комп'ютерно-орієнтованих технологій і сучасних засобів навчання: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

Активні методи навчання

Використання при вивченні дисципліни модульних технологій; розв'язання реальних ситуаційних задач та розрахунок показників фінансового стану, руху грошових коштів, інвестиційної діяльності підприємства шляхом використання технології ситуативного навчання, імітаційних методів навчання (побудованих на імітації майбутньої професійної діяльності); викладання лекційного матеріалу із використанням опорних конспектів лекцій <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578> класичними методами навчання, мультимедійного обладнання і проектних технологій

Інтерактивні технології навчання

Використання у навчальному процесі (проведенні лекційних та практичних занять з дисципліни) сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій: ZOOM, Moodle, Всеукраїнської освітньої платформи «Vseosvita», програми «Kahoot», мультимедійних та комп'ютерно-орієнтованих технологій, сучасних технічних засобів навчання.

Залучення студентів до опанування навичками володіння матеріалом дисципліни шляхом використання програмних технологій menti.com, т. ін..

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
  - рівень знань, продемонстрований на практичних заняттях;
  - результати виконання та захисту практичних робіт;
  - експрес-контроль під час аудиторних занять; результати тестування;
  - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
  - виконання аналітично-розрахункових завдань;
  - написання рефератів, есе, звітів;
  - письмові завдання при проведенні контрольних робіт;
4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання:
  - навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Модуль 1 - 20 балів					Модуль 2 – 20 балів								
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10				
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	55 (40+15)	15	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	задовільно
60-68	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Жмайлова О. Г., Строченко Н.І., Лищенко М.О., Жмайлов В.М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник: Сумський національний аграрний університет. Суми. СНАУ, 2019. 292 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 6 від 23.12.2019 р.) <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578>

2. Фінансовий аналіз. Конспект лекцій для студентів спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 051 «Економіка» освітнього ступеня «бакалавр» та 071 «Облік та оподаткування» ОС магістр. Суми. СНАУ. 2019 р. 214 с. (протокол № 6 від 22. 03. 2019 р.). <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578>

3. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до модульної курсової роботи для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «бакалавр» денної та заочної форми навчання. Суми, 2017 р., 61 стор. (протокол № 2 від 29.11.2018 р.) <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578>

4. Фінансовий аналіз. Методичні вказівки до практичних занять для студентів 4 курсу денної форми навчання та 5 курсу заочної форми навчання напрямів підготовки 6.030508 «Фінанси та кредит» (спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування») та 6.030504 «Економіка підприємства» (спеціальності 051 «Економіка») Суми : СНАУ, 2017. 62 с. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578>

5. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» (спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування») освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» денної та заочної форми навчання./ [уклад. О. Г. Жмайлова]; Сумський національний аграрний університет. Суми : СНАУ, 2017. 72 с. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578>

6. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи для студентів 4 курсу денної форми навчання та 5 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030508 «Фінанси та кредит». Суми, 2016. 35 с. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578>

15 Рекомендована література

Базова

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посібник К.: Центр учбової літератури. 2011. 328 с. ISBN 978-966-364-848-4.

2. Жмайлова О.Г., Строченко Н.І., Лищенко М.О., Жмайлов В.М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник : Сумський національний аграрний університет. Суми. СНАУ, 2019. 292 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 6 від 23.12.2019 р.) <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=578>

3. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник . К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с. ISBN 978-966-629-673-6.

4. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз : навч. посібник Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с. ISBN 978-966-676-601-7

5. Тринька Л.Я., Іванчук (Липчанська) О.В. Фінансовий аналіз. Навч. посібник. К.: Алерта, 2014. 768 с

6. Школьник І.О., Боярко І.М., Дейнека О.В. та ін. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. редакцією І.О.Школьник К.: Центр учбової літератури. 2016. 368с. ISBN 978-617-673-404-8

Допоміжна

1. Єпіфанова І. Ю., Джеджула. В. В. Фінансовий аналіз та звітність : практикум. Вінниця : ВНТУ. 2017. 143 с.

2. Конспект лекцій навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» / укладач: Ткаченко І.П. Кам'янське, ДДТУ, 2018 р. 223 с.

3. Соляник Л.Г. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань «Управління та адміністрування» напряму підготовки 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Дніпро : НГУ, 2017. 67 с.

4. Шпанковська Н. Г. Король Г.О., Ковальчук К.Ф. [та ін.] Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 328 с

5. Щибиволок З.І. Аналіз банківської діяльності: навч. посібник К.: Знання, 2013. 311 с. ISBN 966-346-275-2

16 Інформаційні ресурси

Назва ресурсу	Режим доступу
Методологія та звітна документація [Електронний ресурс] . – Державна статистична служба України.	http://www.ukrstat.gov.ua
Сайт Верховної ради України	http://www.rada.gov.ua
Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-ХІV	http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi .
Сайт Національного банку України	http://www.bank.gov.ua